

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte
Judecători

Țurcan Anatolie
Talpă Boris
Eremciuc Ghenadie
Daguța Sergiu
Miron Aliona

judecând, fără citarea părților, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2022, în cauza penală privind-o pe

Melenciu Vasilisa XXXXX, născută la XXXXX,
originară din XXXXX, domiciliată în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.03.2020 – 15.07.2022;
Instanța de apel: 11.08.2022 – 27.09.2022;
Instanța de recurs: 15.11.2022 – 24.10.2023.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central, din 15 iulie 2022, Melenciu Vasilisa a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.190 alin.(4) Cod penal, prin aplicarea art.79 Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de administrare și răspunderea materială a bunurilor altor persoane pe un termen de 2 (doi) ani.

În baza art. 90 Cod penal s-a suspendat executarea pedepsei cu închisoare aplicate pe perioada de probațiune de 2 (doi) ani, dispunându-se neexecutarea pedepsei stabilite, dacă în perioada de probațiune nu va săvârși alte infracțiuni și prin respectarea condițiilor probațiunii, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a obligat Melenciu Vasilisa, conform art. 90 alin.(6) Cod penal să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul serviciului de probațiune din raza domiciliului său.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Gavriliuc Eugenia s-a admis parțial și s-a dispus încasarea de la inculpata Melenciu Vasilisa în beneficiul părții vătămate/civile Gavriliuc Eugenia prejudiciului moral în mărime de 5.000 (cinci mii) lei, și a cheltuielilor pentru asistența juridică 8500 (opt mii cinci sute) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, în fapt, că Melenciuc Vasilisa în perioada de timp, din luna decembrie 2018 și până în luna februarie 2019, aflându-se în preajma Oficiului Cadastral Teritorial Bălți, amplasat pe adresa: XXXXX, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor cet. Gavriiuc Eugenia, XXXXX și folosindu-se de faptul că ultima are încredere în ea, prin inducerea în eroare a acesteia, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, exprimată prin necesitatea transmiterii mijloacelor bănești ce-i aparțin lui Gavriiuc Eugenia, sub pretextul că, instituțiile bancare din țară se vor falimenta, în luna decembrie 2018 cu buna știință a determinat-o pe ultima să-și retragă de pe contul OTP Bank din Bălți mijloacele sale bănești în sumă de 141000 lei și să-i transmită ei pentru păstrare, totodată convingându-o pe Gavriiuc Eugenia că o va ajuta să procure locuință pentru dânsa. Ulterior, continuându-și intențiile sale criminale, urmărind același scop, în luna decembrie 2018, în XXXXX, a mai determinat-o pe Gavriiuc Eugenia să-i transmită la păstrare încă 10000 lei și deja în luna februarie 2019, acționând în aceleași circumstanțe, tot în XXXXX, a mai determinat-o să-i transmită încă 1000 lei, însă până la moment Melenciuc Vasilisa sub diferite motive neîntemeiate nu a îndeplinit cele promise și la multiple solicitări a lui Gavriiuc Eugenia de a-i restitui banii transmiși anterior, sub diferite pretexte, a refuzat să-i restituie, însușind banii primiți, cauzându-i părții vătămate cet. Gavriiuc Eugenia o pagubă materială în proporții mari în sumă totală de 152000 lei.

Prin acțiunile sale Melenciuc Vasilisa a săvârșit infracțiunea, prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod Penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Vitalie Belinschi, care a solicitat admiterea apelului declarat, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata Melenciuc Vasilisa să fie recunoscută culpabilă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub formă de 7 ani închisoare de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea în domeniul administrării și răspunderii materială a bunurilor altor persoane pe un termen de 2 ani.

Conform art. 90¹ Cod penal de suspendat parțial executarea pedepsei cu închisoarea stabilită lui Melenciuc Vasilisa din care 3 ani 6 luni închisoare și 3 ani 6 luni perioada de probațiune, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de 2 ani. Măsura preventivă aplicată în privința lui Melenciuc Vasilisa sub formă de obligare de a nu părăsi țara de schimbat în arest preventiv, luând-o sub strajă din sala de judecată. În rest sentința de menținut fără modificări.

3.1. În motivarea apelului a invocat faptul, că nu contestă calificarea acțiunilor inculpatei, însă la etapa dezbaterilor judiciare acuzatorul de stat, nu a ținut cont de gravitatea faptei și pericolul social sporit al infracțiunii incriminate inculpatei, la stabilirea pedepsei greșit a orientat instanța la necesitatea aplicării față de inculpata Melenciuc Vasilisa a prevederilor art. 79 Cod penal și pedepsei neprivative de libertate și anume cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Consideră că, reieșind din materialele cauzei în ansamblu și în aceste circumstanțe aplicarea în privința inculpatei a prevederilor art. 79 Cod penal și suspendării condiționată a executării pedepsei, contravine prevederilor art. 75 și art. 61 alin. (2) Cod penal și anume „pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului,

precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și al altor persoane" și nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Procedura de citare legală a fost respectată."

Procurorul participant Octavian Bodareu, în ședința instanței de apel a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și în legătură cu faptul că a fost schimbată legislația la art. 190 Cod penal a solicitat recunoașterea vinovăției lui Melenciuc Vasilisa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea în baza acestui articol a pedepsei sub formă de amendă în mărime de 850 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 3 (trei) ani.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2022, s-a admis apelul procurorului, din alte motive decât cele invocate, casată parțial sentința în latura penală, rejuducată cauza și pronunțată o hotărâre nouă după cum urmează:

Melenciuc Vasilisa a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 1 (un) an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 (trei) ani.

În baza art. 389 alin. (4) pct.2) Cod de procedură penală și art. 2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, s-a liberat Melenciuc Vasilisa de la executarea pedepsei stabilite.

În rest sentința s-a menținut fără modificări.

5.1 În motivarea soluției, instanța de apel a statuat că, judecând cauza penală, instanța de fond în momentul emiterii și pronunțării sentinței, la data de 15.07.2022, a respectat normele procesual penale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a făcut apreciere legală probelor administrate ca fiind pertinente, concludente, utile și veridice, iar toate privite în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect a stabilit fapta infracțională, încadrarea juridică a acesteia, vinovăția inculpatei Melenciuc Vasilisa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal și a stabilit pedeapsă în limitele acestei norme.

Instanța de apel a reiterat, că după pronunțarea sentinței în prezenta cauză, legislatorul a operat modificări la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 247 din 29.07.2022 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 26.08.2022, modificări ce sunt favorabile inculpatei.

Astfel, potrivit noilor prevederi ale art. 190 alin. (1) Cod penal, se consideră infracțiune de escrocherie - „sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare”, totodată, fiind modificat indicele calificativ prevăzut la art. 190 alin. (2) lit. c); art. 190 alin. (4) și art. 190 alin. (5) Cod penal. La moment conform art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal se indică fapta criminală pentru „escrocheria săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, conform art. 190 alin. (4) Cod penal sunt incriminate „faptele prevăzute la alin. (1)-(3), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală” și conform art. 190 alin. (5) Cod penal sunt incriminate „acțiunile prevăzute la alin. (1)-(4), dacă valoarea bunurilor depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei”.

Instanța a menționat, că potrivit art. 10 alin. (1) Cod penal (1) legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Totodată, instanța de apel a reținut, că partea vătămată Gavriliuc Eugenia fiind audiată în instanța de fond sub jurământ a invocat caracterul considerabil al prejudiciului cauzat de către Melenciuc Vasilisa prin infracțiunea de escrocherie.

Prin urmare, în baza celor reținute de instanța de fond privind timpul comiterii infracțiunii ca fiind perioada de timp cuprinsă între lunile decembrie 2018 - februarie 2019, cuantumului prejudiciului cauzat prin infracțiune părții vătămate în sumă totală de 152000 lei pe care îl consideră ca fiind considerabil, acțiunile inculpatei Melenciuc Vasilisa urmează a fi recalificate în componența de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și anume escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.

La stabilirea pedepsei penale în privința inculpatei Melenciuc Vasilisa pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de faptul că inculpata a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a recuperat benevol prejudiciul cauzat părții vătămate și a manifestat regret de faptele comise, că infracțiunea incriminată face parte din categoria celor mai puțin grave, săvârșită cu intenție, circumstanțe atenuante fiind comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, recuperarea benevolă a prejudiciului cauzat, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, la evidență la medicul psihiatru și narcolog nu se află.

În urma celor expuse, instanța de apela a considerat că reeducarea și corijarea inculpatei Melenciuc Vasilisa este posibilă prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 1 an cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani, prin stabilirea acestei pedepse se va atinge scopul pedepsei de restabilire a echității sociale, corectarea inculpatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea acesteia, cât și a altor persoane, prin stabilirea acestei pedepse nu i se vor cauza suferințe fizice și nici nu le va fi înjosită demnitatea.

Subsecvent, instanța de apel a reținut că:

- prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.307-IX din 29.12.2021 a fost promulgată Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, art.1 din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova expres stabilește, că prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8;

- potrivit art.2 alin.(1) din Legea nr.243 din 24.12.2021 "privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova", procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege;

Conform art. 389 alin. (4) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal.

În situația stabilită pe caz, ținând cont de prevederile enunțate, instanța de apel a considerat că careva interdicții în vederea aplicării actului de amnistie nu sunt.

La caz, în cadrul examinării cauzei în ordine de apel inculpata Melenciuc Vasilisa, prin cerere scrisă a solicitat aplicarea în privința sa a actului de amnistiei, astfel, s-a constatat că la cazul dedus judecării sunt aplicabile prevederile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 243 din 24.12.2021.

Prin urmare, luând în considerație că pe parcursul examinării cauzei penale, a fost stabilită cu certitudine vinovăția inculpatei Melenciuc Vasilisa în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, infracțiune care a fost comisă până la intrarea în vigoare a Legii nr. 243 din 24.12.2021, pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă a închisorii de până la 5 ani, inculpata a recunoscut vina și și-a dat acordul la aplicarea actului de amnistie, constatându-se lipsa temeiurilor prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 care ar împiedica aplicarea actului de amnistie de către instanța de judecată, Colegiul penal conchis asupra liberării lui Melenciuc Vasilisa de la executarea pedepsei sub formă de închisoare pe termen de 1 an cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în legătură cu survenirea actului de amnistie.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror al Procuraturii de Circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, prin care invocând ca temei pentru recurs prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare.

6.1. În motivarea recursului procurorul invocă că, conform prevederilor art. 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă motivele adoptării soluției.

Totodată, Legea cu privire la amnistie și anume art. 8 expres prevede, că se absolvă de pedeapsa complementară, cu excepția privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și a privării anulării dreptului de a conduce mijloacele de transport, persoanele în privința cărora se aplică prevederile art. 2-5 și art. 7, or instanța de apel nemotivat a absolvit inculpatul de executarea pedepsei complementare obligatorii.

Menționează că, instanța de apel ilegal a aplicat prevederile Legii cu privire la amnistie în latura pedepsei complementare obligatorii, urmând ca această pedeapsă să fie executată de inculpat în ordinea stabilită. O asemenea decizie a instanței de apel nu poate fi menținută și urmează a fi casată.

7. Judecând recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție declară că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen la 26.10.2022.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023, pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de judecare a recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit art. 433 alin. (1) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), *dacă este considerat admisibil, un complet din 3 judecători examinează recursul în fond*, alin. (2) *în scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători*. Astfel, prin încheierea din 15.02.2023 al Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, până la operarea modificărilor în Codul de procedură penală în vigoare din 01 septembrie 2023, s-a dispus trimiterea recursului declarat în prezenta cauză penală pentru judecare în Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție format din 5 judecători.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), judecând recursul instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală (redacția Legii 66 din 05.04.2012 în vigoare din 27.10.2012), hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit prevederilor art. 424 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, raportată la criticele recurentului, completul constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile

menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea Boldea versus România), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel, și dispunerii rejudecării de către instanța de apel, completul de judecată ține să evidențieze că, încadrarea juridică a faptei are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecății determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia. Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului declarat la data depunerii acestuia, se reține că titularul invocă incidența cazurilor de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală (redacția Legii 66 din 05.04.2012 în vigoare din 27.10.2012), potrivit cărora instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la argumentele recurentului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a reținut că acestea și-au găsit confirmare și statuează că instanța de a comis următoarele erori judiciare.

Potrivit prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Completul de judecată constată că aceste prevederi procesuale obligatorii menționate supra, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului de către instanța ierarhic inferioară.

În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane și, implicit, cu privire la încadrarea juridică a faptei pe care instanța o poate reține împotriva acesteia, este o condiție esențială a echității procedurii.

Astfel, completul de judecată reține că, potrivit sentinței inculpata Melenciuc Vasilisa a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari* (redacția Legii Nr. 179 din 26-07-2018).

Instanța de apel încadrând acțiunile inculpatei în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, conform modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 247 din 29.07.2022, în vigoare din 26.08.2022, modificări favorabile inculpatei potrivit art.10 Cod penal, în partea descriptivă a deciziei invocă:

„În aceste circumstanțe și în baza celor reținute de instanța de fond privind timpul comiterii infracțiunii ca fiind perioada de timp cuprinsă între lunile decembrie 2018 - februarie 2019, quantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune părții vătămate în sumă totală de 152000 lei pe care îl consideră ca fiind considerabil, acțiunile inculpatei Melenciuc Vasilisa urmează a fi recalificate în componența de infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și anume **escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv și viclean, săvârșite în proporții mari.**”

Însă, art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în **redacția Legii nr. 247 din 29.07.2022**, prevede - *escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, iar instanța de apel încadrând acțiunile inculpatei în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal descrie norma juridica de la art. 190 alin. (1) Cod penal, **redacția Legii nr.179 din 26.07.2018** care prevede - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

Mai mult ca atât, instanța de apel încercând de a reîncadra acțiunile inculpatei în baza 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în redacția Legii nr. 247 din 29.07.2022, după cum s-a menționat mai sus, casând sentința în latura penală și rejudecând cauza, nu a adaptat fapta constatată la prevederile articolului în baza căruia a încadrat acțiunile inculpatei.

Deci, completul de judecată remarcă o încălcarea de către instanța de apel a prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, or, conform art. 419 Cod de procedură penală rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

În continuare, completul de judecată menționează că instanța de apel recalificând acțiunile inculpatei în prevederilor art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, inculpata Melenciuc Vasilisa, prin cerere scrisă a solicitat aplicarea în privința sa a art. 2 din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021 în concluzie instanța de apel a decis: „că pe parcursul examinării cauzei penale, a fost stabilită cu certitudine vinovăția inculpatei Melenciuc Vasilisa în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, infracțiune care a fost comisă până la intrarea în vigoare a Legii nr. 243 din 24.12.2021, pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă a închisorii de până la 5 ani, inculpata a recunoscut vina și și-a dat acordul la aplicarea actului de amnistie, constatându-se lipsa temeiurilor prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 care ar împiedica aplicarea actului de amnistie de către instanța de judecată, Colegiul penal conchide asupra liberării lui Melenciuc Vasilisa de la executarea pedepsei sub formă de

închisoare pe termen de 1 an cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în legătură cu survenirea actului de amnistie.”

Completul reține, deși instanța de apel fiind lipsită de careva impedimente în aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței RM, față de inculpata Melenciuc Vasilisa și că această statuare a instanței de apel nu contravine normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante, însă inculpata fiind condamnată în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 1 (unu) ani închisoare, cu privarea dreptului de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 (trei) ani, instanța de apel a omis prevederile art. (8) a Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia, potrivit căruia „Se absolvă de pedeapsa complementară, cu excepția privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și a privării sau anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, persoanele în privința cărora se aplică prevederile art. 2–5 și art. 7.” Prin urmare, instanța de apel nemotivat a absolvit inculpata de executarea pedepsei complimentare obligatorii.

Din considerentele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate de către procuror, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 septembrie 2022, în cauza penală privind-o pe **Melenciuc Vasilisa XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

Miron Aliona